

8

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowince za 2015r.

Zgodnie z art. 110 pkt. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2015r. poz. 163) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Luty 2016r.

Pomoc społeczna jest instytucją mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami, fundacjami oraz osobami fizycznymi. Działalność GOPS i realizowane przez niego cele, funkcje, zadania i skuteczność ich realizacji wskazują na niezbędność tej instytucji w organizacji samorządu lokalnego. Korzystający z pomocy to ludzie wymagający troski i wsparcia, pozostający w trudnej dla siebie sytuacji socjalnej, której nie potrafią samodzielnie rozwiązać. GOPS jest bardzo istotnym narzędziem w realizacji polityki społecznej gminy Nowinka. Wpisuje się w krajobraz gminy jako ważna instytucja wzmacniająca rodzinę w pełnieniu podstawowych funkcji, tworzeniu i umacnianiu społeczeństwa obywatelskiego oraz świadcząca pomoc, nie tylko finansową, ale także poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną i poradnictwo. Wyzwania stojące przed pracownikami pomocy społecznej są coraz bardziej złożone i trudne, dochodzące zadania są nowatorskie i pionierskie, wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince wykonywał w 2015r. szeroki zakres działań wynikający głównie z ustawy o pomocy społecznej. Działalność Ośrodka związana była także z wytycznymi szeregu innych ustaw, które posługują się wieloma kryteriami uprawniającymi do korzystania z różnorodnych form pomocy. Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych najuboższym i najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy: dzieciom, osobom chorym, niepełnosprawnym, starszym.

Pomoc świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince w szczególności polega na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ośrodek realizując ustawowe zadania, wykonuje je w ramach zadań własnych i zleconych gminie, poprzez: rozpoznanie środowiska, diagnozę społeczną, prowadzenie pracy socjalnej, przyznawanie zasiłków w zakresie ustalonym ustawami, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowinka, ścisłą współpracę z jednostką samorządu terytorialnego, instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną, pozwala właściwie realizować wyżej wymienione zadania.

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWINCE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince jest jednostką samorządową, działającą w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i wykonującą zadania własne oraz zlecone gminie. GOPS w Nowince udziela pomocy mieszkańcom gminy głównie z powodu niskich dochodów przy jednoczesnym wystąpieniu przynajmniej jednej dysfunkcji wymienionej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Pomoc prowadzi m.in. poprzez wypłatę świadczeń, jak również pracę socjalną w środowisku, udzielanie porad, skierowań oraz pomocy instytucjonalnej.

Celem naszego ośrodka jest odzyskanie przez tutejszych klientów zdolności do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczeństwie, prawidłowego pełnienia ról społecznych z dużym naciskiem na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Tym samym dążymy do spadku liczby świadczeniobiorców, poprzez wyprowadzenie ich z systemu pomocowego oraz udzielanie wsparcia w aktywnym przygotowaniu do poprawy, a nawet samodzielnego funkcjonowania.

Realizacja zadań z wielkoobszarowego zakresu na rzecz mieszkańców gminy to praca całego zespołu Ośrodka. Struktura organizacyjna Ośrodka przedstawia się następująco: Kierownik, Główna Księgowa, Inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, dwóch pracowników socjalnych.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej

podstawie stosownej decyzji. Pomoc społeczna może być udzielona z urzędu, jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego zazwyczaj poprzedzone jest podaniem wnioskodawcy o pomoc. Do podania zgodnie z art. 107 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej powinny zostać załączone dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i osobistą rodziny. Pracownik socjalny, przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej im pomocy.

Tabela nr 1. Powody przyznawania pomocy przez GOPS w Nowince w 2015r.

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
<i>Ubóstwo</i>	<i>72</i>	<i>228</i>
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	<i>32</i>	<i>178</i>
<i>Bezrobocie</i>	<i>53</i>	<i>150</i>
<i>Niepełnosprawność</i>	<i>29</i>	<i>86</i>
<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	<i>22</i>	<i>57</i>
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych</i>	<i>26</i>	<i>137</i>
<i>Przemoc</i>	<i>2</i>	<i>9</i>
<i>Alkoholizm</i>	<i>8</i>	<i>17</i>
<i>Narkomania</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Rodziny wielodzietne</i>	<i>9</i>	<i>57</i>

Źródło : Dane z GOPS w Nowince

II. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH W 2015 ROKU

Wykonanie planu dochodów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015r. zamknęły się w łącznej kwocie 1 306 576,89 zł.

- % wykonanie planu dochodów w 2015r. wyniosło 98,54%
- środki otrzymane z dotacji na zadania zlecone w wysokości 1 001 327, 92zł.
- środki otrzymane z dotacji na zadania własne w wysokości 297 888,00zł.
- środki otrzymane z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alim. 1360,97zł.
- środki otrzymane w formie darowizny 6 000,00zł.

Tabela nr 2. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015r.

Rozdział	Nazwa	Razem plan w zł	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
85202§	<i>Domy Pomocy Społecznej</i>	45 345,00	41 123,64	90,69
85212§2010	<i>Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego</i>	1 007 615,00	1 002 087,00	99,45
85213§2010	<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne (od świadczeń rodzinnych)</i>	9 255,00	8 113,00	87,66
85213§2030	<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne (od zasiłków stałych)</i>	3 569,00	3 307,59	92,67
85216§2030	<i>Zasiłki stałe</i>	52 763,00	49 177,93	93,20
85214§2030	<i>Zasiłki okresowe</i>	106 000,00	99 000,00	93,39
85214§	<i>Zasiłki i pomoc w naturze</i>	117 200,00	110 176,46	94,01
85215 §2010	<i>Dodatki mieszkaniowe</i>	607,00	575,47	94,81
85295§2030	<i>Pozostała działalność Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”</i>	68 000,00	67 629,03	99,45
85295§3110	<i>Prace społecznie użyteczne</i>	3 111,00	3 110,40	99,98

Dane Źródło Gops w Nowince

III. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

Według stanu na dzień 31.12.2015r. gminę Nowinka zamieszkiwało 3 047 mieszkańców. W 2015 roku z pomocy ośrodka udzielonej zgodnie z ustawą o pomocy

społecznej skorzystało 92 rodzin, tj. 300 osób w rodzinie (pod pojęciem rodziny należy rozumieć osoby samotnie gospodarujące lub osoby w rodzinie, które tworzą gospodarstwo domowe).

Realizacja świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy przedstawia się następująco:

Tabela nr 3. Realizacja świadczeń

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia
1	Zasiłki stałe	11
2	Zasiłki okresowe	58
3	Zasiłki celowe	45
4	Posiłki dla osób dorosłych oraz dzieci w szkole	93
5	Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	7
6	Składka zdrowotna	8
7	Ubezpieczenie ze środków publicznych	1

Źródło :Dane GOPS w Nowince

Skierowania do domów pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do korzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych w przepisach o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, brak samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, małżonek, zstępni (*dorośle dzieci i wnuki*) przed wstępnymi (*rodzice*), gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Zgodnie z art.61 ust.3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków. Odpłatność na gminie ciąży tylko wówczas, gdy ani beneficjent, ani osoby mu bliskie nie wnoszą takiej opłaty. W domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w

wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Miesięczny koszt utrzymania w DPS, w których przebywają mieszkańcy naszej gminy wynosi od 13 66,89zł. do 2 060,54zł. Jeśli dochody pensjonariusza są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości. W okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. wydatki na DPS wyniosły 41 123,64 zł. Na dzień 31.12.2015r. w DPS przebywały 2 osoby skierowane przez gminę. Domy pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy gminy to:

1. Dom Pomocy Społecznej "Kalina" w Suwałkach – 1 osoba
2. Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” w Olecku - 1 osoba

Tabela nr 4. Zadania własne w 2015r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł
<i>Zasiłek stały</i>	<i>11</i>	<i>100</i>	<i>49 178,00</i>
<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały</i>	<i>8</i>	<i>80</i>	<i>3 307,59</i>
<i>Zasiłek okresowy- ogółem</i>	<i>58</i>	<i>225</i>	<i>99 000,00</i>
<i>Zasiłki celowe i pomoc i naturze - ogółem</i>	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>13 176,00</i>
<i>Opłaty za DPS</i>	<i>2</i>	<i>12</i>	<i>41 123,64</i>
<i>Ogółem</i>			<i>115 483,59</i>

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" realizowane są działania dotyczące w szczególności: zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania

dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom starszym i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz. 163 ze zm.).

Tabela nr 5. Środki wykorzystane na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2015r.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Plan na 2015r.	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w%
<i>Dożywianie w szkole</i>	<i>107</i>	<i>66 339,00</i>	<i>66 339,00</i>	<i>100,00%</i>
<i>W tym:</i>				
<i>Świadczenia pieniężne na zakup żywności</i>	<i>7</i>	<i>1 290,00</i>	<i>1 290,00</i>	<i>100,00%</i>

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Na dożywianie dzieci w szkołach została wykorzystana kwota 66 339,00 zł. w tym 53 071,20 zł wydatkowane ze środków pochodzących z dotacji, pozostała kwota 13 267,80 zł są to środki własne gminy.

Tabela nr 6. Uczniowie korzystający z Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania realizowanego w okresie od 01.01.2015 do dnia 31.12.2015r.

L.p.	Szkoła - miejscowość	Liczba dzieci
<i>1</i>	<i>Gimnazjum w Nowince</i>	<i>23</i>
<i>2</i>	<i>Szkoła Podstawowa w Nowince</i>	<i>49</i>
<i>3</i>	<i>Szkoła Podstawowa w Olszance</i>	<i>22</i>
<i>4</i>	<i>Szkoła Podstawowa w Monkiniach</i>	<i>8</i>
<i>5</i>	<i>Dzieci w szkołach poza terenem gminy</i>	<i>5</i>

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

W 2015r. dla dwóch osób zostały wydane dwie decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

Praca socjalna

Praca socjalna jest to interdyscyplinarna działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, jak również tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna ma na celu wdrożenie rozwiązań społecznych jak i pomoc indywidualną, która umożliwi przywrócenie rodzinom ich naturalnej zdolności do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb. W 2015 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w następujących formach:

- 1) udzielanie pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury, świadczeń wyjątkowych itp.,
- 2) pomoc w zakresie uzyskiwania alimentów,
- 3) pomoc w umożliwianiu klientom bezpłatnych konsultacji z prawnikiem, psychologiem w zależności od występujących potrzeb,
- 4) pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności lub zmianę stopnia niepełnosprawności,
- 5) pomoc terapeutyczna - kierowanie do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- 6) pomoc w znalezieniu zatrudnienia poprzez zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy, skierowanie do prac społecznie użytecznych,

- 7) współpraca z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, lekarzami, pielęgniarkami itp.,
- 8) podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał,
- 9) pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- 10) objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży,
- 11) motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- 12) działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- 13) pomoc w formie rzeczowej (zbiórka używanej odzieży, obuwia),
- 14) wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielenie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- 15) zapewnienie usług opiekuńczych osobom chorym i samotnym,
- 16) indywidualne rozmowy i porady w siedzibie OPS i w miejscu zamieszkania klientów mające na celu znalezienie przyczyn ich trudności i sposobów rozwiązywania problemów,
- 17) udział pracowników w grupach roboczych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- 18) zorganizowanie specjalnych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince współpracuje z różnymi instytucjami, które wspomagają ośrodek tj. ;

- ze szkołami - wychowawcami oraz dyrektorami, w zakresie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
- z pedagogiem i asystentem rodziny,
- z lekarzem rodzinnym oraz pielęgniarką środowiskową,
- z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- z Powiatowym Urzędem Pracy w Augustowie,
- z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w zakresie pomocy w wypełnieniu wniosku o emeryturę, wystąpienie z wnioskiem o wydanie zaświadczeń potwierdzających wysokość świadczeń emerytalno-rentowych, informacje dot. zasiłków pogrzebowych,
- ze szpitalem przy potwierdzaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie w zakresie rodzin zastępczych z naszego terenu,

- z policją - prowadzenie wspólnych interwencji,
- z kuratorami,
- z Nadleśnictwem Szczebra,
- z Urzędem Gminy Nowinka – wydawanie zaświadczeń o powierzchni gruntów, zaświadczeń o wysokości otrzymywanych dodatkowo środków finansowych przez wnioskodawców.

Wspieranie rodziny

W 2015r. Gmina Nowinka złożyła ofertę w konkursie „Asystent rodziny”, który odbywał się w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zadanie objęte konkursem polegało na dofinansowaniu (w formie dotacji) zatrudnienia asystenta rodziny. Gmina Nowinka została zakwalifikowana do przyznania dotacji w wysokości 15 000,00 zł, którą przyjęła. Otrzymane środki finansowe pozwoliły na zatrudnienie asystenta rodziny na podstawie umowy o świadczenie usług na okres od 01.07.2015r. do 31.12.2015r. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 6 rodzin, w tym 25 dzieci. Głównymi celami współpracy z poszczególnymi rodzinami było:

- podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- nauka racjonalnego gospodarowania dostępnymi środkami finansowymi,
- zacieśnienie więzi rodzinnych oraz podejmowania działań na rzecz wszechstronnego rozwoju małoletnich dzieci.

Programy unijne

Odrębnym rozdziałem w działalności ośrodka pomocy jest pozyskiwanie funduszy unijnych. Środki europejskie dystrybuowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pojawiły się wraz z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Głównym celem tych środków jest pomoc w podniesieniu standardów w różnych obszarach polityki społecznej.

W poprzednich latach GOPS w Nowince podejmował nowoczesną formę aktywizacji klientów realizując trzy edycje projektu systemowego: „Mam pomysł na aktywność”. Jednak w Planie Działania dla priorytetu VII PO KL na lata 2014-2015 nie przewidziano naborów w ramach poddziałania 7.1.1, z którego dotychczas realizowano projekt.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013r. poz. 966 ze zm.), reguluje zasady i tryb przyznania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz.U. z 2001r., Nr 156 poz.1817). Decyzję o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wydaje się w ciągu jednego miesiąca od daty złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Ewentualna zmiana sytuacji rodzinnej i materialnej nie ma wpływu na wysokość dodatku. Odmawia się przyznania dodatku mieszkaniowego jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego ustalono, że:

- występują rażące dysproporcje pomiędzy niskimi dochodami wykazanymi przez wnioskodawcę a faktycznym jego stanem majątkowym wskazującym, że jest w stanie uiszczać wydatki związane z zajmowaniem lokalu mieszkalnego przy wykorzystaniu własnych środków finansowych lub posiadanych zasobów majątkowych,
- faktyczna liczba wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą osób jest mniejsza niż wykazana we wniosku.

Wstrzymanie wypłaty dodatku mieszkaniowego następuje w wypadku stwierdzenia, że osoba której przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny. Wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się w drodze decyzji administracyjnej, do czasu uregulowania zaległości. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji, o której mowa w zdaniu pierwszym decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa. W przypadku uregulowania należności w terminie wypłaca się dodatek mieszkaniowy za okres, w którym wypłata była wstrzymana. W 2015r. wydano siedem decyzji.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z PRZYSŁUGUJĄCYMI DODATKAMI

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw oraz aktów wykonawczych:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015r., poz.114)
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz.U. z 2013r., poz 3)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1238)

Prawo do zasiłku rodzinnego, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka, przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, do czasu ukończenia przez dziecko 18 lat. Okres ten wydłuża się do 21 lat, jeśli dziecko uczy się w szkole (nie dotyczy to studiów) lub do 24 lat, jeśli dziecko uczy się lub studiuje i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Do ukończenia 24 roku życia przysługuje także osobie uczącej się (pełnoletnia osoba, która się uczy i jednocześnie utrzymuje się samodzielnie, gdyż rodzice nie żyją, bądź od obojga zasądzone alimenty). Prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na okres zasiłkowy, który trwa od dnia 1 listopada do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego – począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami i jest uzależniony m.in. od spełnienia kryterium dochodowego: dochód nie może przekroczyć kwoty 674,00 zł miesięcznie na jednego członka rodziny, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne - kwoty 764,00 zł miesięcznie na jednego członka rodziny.

Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki:

- z tytułu urodzenia się dziecka
- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- z tytułu samotnego wychowania dziecka
- z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

→z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

→Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Tabela nr 7. Dodatki do zasiłków rodzinnych

L.p.	Tytuł świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń wypłaconych w zł
1	<i>z tytułu urodzenia dziecka</i>	16	16 000
2	<i>opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego</i>	38	14 307
3	<i>z tytułu samotnego wychowywania dziecka</i>	173	30 760
4	<i>z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego</i>	268	26 800
5	<i>z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia w liczbie</i>	125	10 360
6	<i>z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła</i>	35	3 300
7	<i>z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdami do miejscowości, w której znajduje się szkoła</i>	765	41 763
8	<i>z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej</i>	958	78 160
10	<i>jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka</i>	28	28 000
	Ogółem	2406	249 450

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Świadczenia opiekuńcze udzielane przez GOPS to:

→Zasiłek pielęgnacyjny

→Świadczenie pielęgnacyjne

→Specjalny zasiłek opiekuńczy

Tabela nr 8. Świadczenia opiekuńcze

L.p.	Tytuł świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń wypłaconych w złotych
1	<i>zasiłki pielęgnacyjne</i>	409	62 577
2	<i>świadczenia pielęgnacyjne</i>	74	88 800
3	<i>specjalny zasiłek opiekuńczy</i>	18	9 031
	Ogółem	501	160 408

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (Dz.U. z 2015r. poz. 859 ze zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Warunki i tryb otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentacyjnej,
- dochody rodziny nie przekraczające 725,00 zł (netto) miesięcznie na osobę,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeśli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności-bezterminowo
- świadczenia są wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższych niż 500,00 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenie jest przyznawane na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jaki dzieci z rodzin pełnych.

W okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. wydano 15 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego i dokonano ogółem wypłat świadczeń na kwotę 97 715,00 złotych.

2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskania wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy, z którymi na bieżąco współpracuje pracownik GOPS.

3. Działania wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2015r do 31.12.2015r.

- przeprowadzono 8 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami

Wystąpiły należności wymagane na dzień 31.12.2015r na kwotę 505 535,61 zł z tytułu: zaliczki alimentacyjnej w wysokości 54 480,80 zł

- w tym należność z budżetu państwa -27 240,40 zł
- w tym należności z budżetu gminy – 27 240,40 zł
- Fundusz alimentacyjny w wysokości - 426 194,00 zł
 - w tym należność z budżetu państwa -255 716,42 zł
 - w tym należności z budżetu gminy – 170 477,58 zł
- z tytułu odsetek należnych budżetowi państwa w wysokości – 135 514,75 zł.

Wpłynął zwrot z funduszu alimentacyjnego w kwocie 20 232,54 zł z tego zostało przekazane dla Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego 12 538,42 zł w tym odsetki 997,29 zł jako dochód budżetu państwa.

Na konto Urzędu Gminy przekazana została kwota 7 694,12 zł.

VII. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM, W FORMIE STYPENDIÓW SZKOLNYCH I ZASIŁKÓW SZKOLNYCH

Prawo do pomocy materialnej dla uczniów została uregulowana w ustawie o systemie oświaty ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015r. Nr 2156 ze zm.) i Uchwałą Rady Gminy Nowinka Nr XI/40/2015 z dnia 29 czerwca 2015r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Nowinka.

Świadczenie przysługuje dla uczących się dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie gminy Nowinka. Stanowi formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Udzielanie tych świadczeń ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, słuchaczy, poprawę dostępności kształcenia na wyższych poziomach edukacji dla dzieci i młodzieży z uboższych środowisk. Świadczenia pomocy materialnej kierowane są do uczniów i słuchaczy pobierających naukę w różnych typach szkół, słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie dłuższy niż od września do czerwca w danym roku szkolnym (nie mniej niż jeden miesiąc, nie więcej niż 10 miesięcy). W przypadku słuchaczy kolegów – na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w różnych formach:

- w formie rzeczowej,
- w formie częściowej lub całkowitej refundacji poniesionych kosztów na podstawie przedstawionych przez wnioskującego oryginału imiennych faktur lub rachunków,
- w formie świadczenia pieniężnego, zgodnie z art. 90d, ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

W okresie od stycznia do grudnia 2015r. wydano 81 decyzji w sprawach dotyczących przyznania pomocy i dokonano ogółem wypłat na kwotę 50 000 ,00 zł.

VIII. PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez ośrodek w 2015 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2016 roku.

W sprawozdaniu przedstawiono zadania, jakie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince realizował w 2015r., z których nie wszystkie można przedstawić w tabelach. W roku 2015 z pomocy Ośrodka skorzystało wielu mieszkańców gminy. Osoby poszukujące pomocy zwracały się do Ośrodka w przeróżnych sprawach: począwszy od zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, wsparcia finansowego, poprzez trudne sprawy rodzinne, problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie. Zaangażowanie pracowników w pracę spowodowało, że bardzo dużo spraw klientów korzystających ze świadczeń z zakresu

pomocy społecznej i poza pomocowych zostało pozytywnie rozwiązanych pomimo ograniczonych środków finansowych. Pomoc była właściwa do rzeczywistych potrzeb. Realizacja zadań z wielkoobszarowego zakresu na rzecz mieszkańców gminy to praca całego zespołu Ośrodka.

Każda ze spraw wiąże się z wydawaniem decyzji lub innych rozstrzygnięć administracyjnych, zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. W 2015 roku Ośrodek wydał około 1000 różnego rodzaju decyzji. Zakres działania pracowników GOPS stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a jednocześnie nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i przede wszystkim usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Nowelizacje ustaw o pomocy społecznej oraz ustaw i rozporządzeń wykonawczych, kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenia zadań realizowanych przez pomoc społeczną. Niestety nie zawsze pomoc z naszej strony wygląda tak jak byśmy sobie tego życzyli, często wynika to z braku chęci współpracy z drugiej strony, wynikająca z wrodzonej bezradności lub choroby. Zdarzają się również przypadki, w których nasza działalność ograniczona jest przez przepisy prawne. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stara się łagodzić sytuację osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej. Ich głównym celem jest pomoc oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmocnianie i mobilizowanie ich do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji. Należy jednak zaznaczyć, że same tego rodzaju działania, mimo że są niezwykle ważne i potrzebne, nie rozwiążą wszystkich istniejących problemów. Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej należy w pierwszej kolejności udzielić odpowiedniego wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i zapewnienie godnych warunków życia. Ograniczenia w tym zakresie powodują, że uaktywnianie tych środowisk jest bardzo trudne, a czasem wręcz niemożliwe. Obniżanie środków na pomoc społeczną może zatem prowadzić do marginalizacji części mieszkańców gminy, powodując w efekcie ich społeczne wykluczenie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że środki powinny być wyższe nie tylko w odniesieniu do świadczeń materialnych, ale również w stosunku do świadczeń pozamaterialnych. Ich realizacja wymaga bowiem również

ponoszenia określonych nakładów finansowych, związanych między innymi z koniecznością zatrudnienia specjalistów, organizowaniem szkoleń, dojazdów na szkolenia, zabezpieczenia wkładu własnego, który jest wymagany w realizacji różnego rodzaju projektów.

Na terenie gminy nie ma placówek wsparcia dziennego ani placówek poradnictwa specjalistycznego. Wskazane jest utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, wspieranie przedsięwzięć służących utrzymaniu dziecka w rodzinie biologicznej -wprowadzenie nowej formy wsparcia rodziny - asystenta rodziny zatrudnionego na stałe (zgodnie z ww. ustawą). Ośrodek nie ma zatrudnionych osób do sprawowania specjalistycznych usług opiekuńczych ani możliwości zabezpieczenia pomocy takim osobom w placówkach o zasięgu gminnym. Na terenie gminy nie ma placówek typu ośrodek wsparcia czy dom pomocy społecznej. Teren gminy jest typowo rolniczy z małą ilością miejsc pracy poza rolnictwem, a brak zakładów pracy na terenie gminy utrudnia walkę z problemem bezrobocia. Potrzeby związane z utrzymaniem rodziny są coraz wyższe co powoduje ubożenie społeczeństwa. Skutecznym sposobem niwelowania bezrobocia byłoby założenie Klubu Integracji Społecznej, współfinansowanego zarówno z środków gminy, jak i Funduszy Pracy.

Określając potrzeby w zakresie pomocy społecznej uwzględniono dane ze sprawozdawczości Ośrodka, warunki pracy i doświadczenia osób pracujących z mieszkańcami gminy oraz aktualne przepisy prawne. Wielkość zadań, ogromna odpowiedzialność nie idzie w parze z podwyższeniem środków finansowych i kadrowych na ich obsługę. Zgodnie z przepisami Ośrodek pomocy społecznej winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Obecnie w Ośrodku zatrudnionych jest dwóch pracowników socjalnych, w związku z czym niezbędne jest zatrudnienie kolejnego pracownika socjalnego.

Ustawowe przewidziane 3% otrzymanej dotacji na koszty obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wystarcza na pokrycie niezbędnych wydatków wykonania zadania.

Niskie środki na obsługę zadań najbardziej uderzą w klientów Ośrodka - mieszkańców gminy, którzy samodzielnie nie potrafią rozwiązać swoich problemów życiowych.

IX. KIERUNKI DZIAŁANIA GOPS W NOWINCE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA 2016r.

Ośrodek będzie realizował swoje zadania w oparciu o działania, które sprawdziły się i przyniosły efekty, takie jak pisanie projektów i ich realizacja, a także poprzez wdrażanie nowych rozwiązań mogących poprawić sytuację podopiecznych.

Bardzo zależy nam na wsparciu i zrozumieniu ze strony władz i społeczności, gdyż działania Ośrodka Pomocy Społecznej są najważniejszym instrumentem rozwoju i realizacji zadań polityki społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince w wyniku rozeznania środowiska planuje w roku 2016 następujące działania:

1. Na rzecz rodziny:

- a. umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
- b. informowanie społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
- c. praca socjalna – planowanie i długotrwałe działania na rzecz wzmocnienia bądź odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- d. realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

2. Pomoc

- a. pomoc finansowa i niefinansowa wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- b. realizacja finansowa zadań zleconych i własnych gminy m.in. świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, stypendia socjalne, dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzicielskie
- c. realizacja ustawy o wsparciu rodziny czyli tzw. Program 500 plus, który wiąże się z koniecznością zatrudnienia kolejnego pracownika w Ośrodku i dodatkowymi obowiązkami dla obecnie pracującej kadry GOPS. Ze wstępnych obliczeń wynika, iż do Ośrodka wpłynie minimum 350 wniosków o ustalenie świadczenia 500 plus czyli dwa

razy więcej niż w przypadku przyjmowania wniosków na zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłków rodzinnych,

- d. prowadzenie analiz na temat przyczyn i rozmiarów niekorzystnych zjawisk społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz badanie skuteczności podejmowanych działań socjalnych,
- e. zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych niemogących zaspokoić ich we własnym zakresie, opłata za pobyt mieszkańca w DPS.

Za współpracę z ośrodkiem serdecznie dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom, które wspierają naszą pracę i starają się z nami rozwiązywać problemy rodzin.

Spis tabel

<u>Tabela nr 1. Powody przyznawania pomocy przez GOPS w Nowince w 2015r.</u>	<u>4</u>
<u>Tabela nr 2. Wykonanie budżetu ośrodka pomocy społecznej za 2015r.</u>	<u>5</u>
<u>Tabela nr 3. Realizacja świadczeń</u>	<u>6</u>
<u>Tabela nr 4. Zadania własne w 2015r.</u>	<u>7</u>
<u>Tabela nr 5. Środki wykorzystane na realizację programu „pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2015r.</u>	<u>8</u>
<u>Tabela nr 6. Uczniowie korzystający z programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania realizowanego w okresie od 02.01.2015 do dnia 31.12.2015r.</u>	<u>8</u>
<u>Tabela nr 7. Dodatki do zasiłków rodzinnych</u>	<u>14</u>
<u>Tabela nr 8. Świadczenia opiekuńcze</u>	<u>15</u>

Nowinka, dnia 02.02.2016r.

Sporządziła: Ewa Miezio
 Urszula Starczewska

